

פרשת מסעי

מאמר ג

גילוי נפלא מהמקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופאלי זי"ע
מאמר פלא על מ"ב מסעות שנסעו ישראל במדבר
שסגולה לאומרו בעת צרה או מגפה ה' ישמרנו

אוצר החכמה

"אמר המלקט. זה לשון הרב המנוח הישיש מוהר"ר ירמיה אלעזר שהיה אב"ד ור"מ דק"ק טישוויץ. ראיתי בתוך כתבי אמ"ו הרב מהרר"א געצליק כתב יד המקובל איש האלקים קדוש יאמר לו מהר"ש אוסטרפאלי הי"ד, מאמר המסוגל לומר בזמן שיש צרה בעיר ובפרט בזמן מגפה, כל יחיד יאמר בשחרית ובלילה מלה במלה.

יש בזה רזין דרזין, מי יכול להשיג עומקו ורומו, או מי יכול לדעת טעמו של דבר, שיהא מאמר זה מסוגל להציל מצרה או מעיפוש. אך אנו צריכין להטות לבבנו להקדוש הטהור הנ"ל, כי רוח ה' דיבר בו, ואליהו ז"ל היה לומד עמו, כאשר הגידו לי כמה גאוניים איתני ארץ ז"ל עכ"ל".

מאמר פלא על מ"ב המסעות

והנה המאמר על מ"ב המסעות שצוה הקדוש רבי שמשון לאומרו בזמן שיש צרה בעיר ובפרט בזמן מגפה:

"כד נטלו ישראל מרעמסס, לא ידעין אי ינטלו לסוכות, או לקהלתה, או למוסרות, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לסוכות.

מסוכות, לא ידעין אי ינטלו לאיתם, או לחצרות, או לתרח, או לעציון גבר, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לאיתם.

מאיתם, לא ידעין אי ינטלו לפי החירות, או לרמון פרץ, או לעברונה, או להרי העברים, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לפי החירות.

במאמר הקודם הארכנו לבאר על פי הקדמות אמיתיות מרבותינו הקדושים זי"ע, הטעם שנסעו ישראל במדבר מ"ב מסעות כנגד השם בן מ"ב אותיות, על פי דברי רבינו האריז"ל כי השם בן מ"ב מברר ומעלה ניצוצי הקדושה, לכן נסעו ישראל מ"ב מסעות כדי לברר ניצוצי קדושה במדבר השממה, ובכך עשו הכנה לכל ישראל עד סוף כל הדורות, שכל אחד מהם ילברר ניצוצי הקדושה במ"ב מסעות שהוא עובר בהם כל ימי חייו.

בדרך זו במסילה נעלה להראות הכח הנפלא של שם בן מ"ב לברר ניצוצי הקדושה, על פי מה שמובא בספרים הקדושים בשם המקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופאלי זי"ע הי"ד, מאמר פלא בענין מ"ב מסעות שנסעו ישראל במדבר, שהוא מסוגל לאומרו בעת צרה ובפרט בעת מגפה רח"ל, והובא ב"אורח לחיים" להרה"ק רבי אברהם חיים מזלאטשוב תלמידו של המגיד ממעזריטש זי"ע בפרשתנו, וגם המלבי"ם בפרשתנו (כמדבר לג-ה) הביאו וביאר את המאמר.

לתועלת הענין נביא את הנוסח של המאמר כפי שנדפס במקור הראשון בספר "זבח פסח" [נדפס בז'אנקווא שנת תפ"ב] מהמגיד רבי יעקב פסח מז'אנקווא בן אחותו של המקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופאלי זי"ע, [הוא הגבר שהדפיס את כתבי דודו הנ"ל "לקוטי שושנים" בסוף ספר "קרנים"], ליקוטים בעניני סגולות ורפואות על פי תורת הקבלה, עם הסכמת המקובל האלקי רבי יואל בעל שם [השני] מזאמושט זצ"ל, וכך כתב על המקור של המאמר:

מקהלתה, לא ידעין אי ינטלו להר שפר, או לבני יעקן, ופקיד מדברנא דעמיה להר שפר.

מהר שפר, נטלו לחרדה.

ומחרדה, לא ידעין אי ינטלו למקהלות או לעלמן דבלתימה, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון למקהלות.

ממקהלות, לא ידעין אי ינטלו לתחת, או לערבות מואב, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לתחת.

מתחת, לא ידעין אי ינטלו לתרח, או לעציון גבר, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לתרח.

מתרח נטלו למתקה.

וממתקה, לא ידעין אי ינטלו לחשמונה, או לפונון, או לעיי העברים, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לחשמונה.

מחשמונה, נטלו למוסרות.

ממוסרות, נטלו לבני יעקן.

מבני יעקן, לחור הגדגד.

מחור הגדגד, ליטבתה.

מיטבתה, לא ידעין אי ינטלו לעברונה, או להרי העברים, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לעברונה.

אוצר החסידים

מעברונה, נטלו לעציון גבר.

מעציון גבר, לקדש.

מקדש, להור ההר.

מהור ההר, לצלמונה.

מצלמונה, לא ידעין אי ינטלון לפונון, או לעיי העברים, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לפונון.

מפונון, נטלו לאובות.

מאובות, לעיי העברים.

מעיי העברים, לדיבון גד.

מדיבון גד, לעלמון דבלתימה.

מעלמון דבלתימה, להרי העברים.

ומתמן לערבות מואב."

מפי החירות, לא ידעין אי ינטלו למרה, או לתחת, או לערבות מואב, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון למרה.

ממרה, לא ידעין אי ינטלו לאילים, או למקהלות, או לעלמון דבלתימה, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לאילים.

מאילים, לא ידעין אי ינטלו לים סוף, או לחשמונה, או לפונון, או לעיי העברים, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לים סוף.

מים סוף, לא ידעין אי ינטלו למדבר סין, או לחרדה, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון למדבר סין.

ממדבר סין, לא ידעין אי ינטלו לדפקה, או ליטבתה, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לדפקה.

מדפקה, לא ידעין אי ינטלו לאלוש, או לרסה, או לאובות, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לאלוש.

מאלוש, לא ידעין אי ינטלו לרפידים, או להר שפר, או לבני יעקן, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לרפידים.

מרפידים, לא ידעין אי ינטלו למדבר סיני, או לקברות התאווה, או לחור הגדגד, ופקיד רבא דעמיה דינטלון למדבר סיני.

ממדבר סיני, לא ידעין אי ינטלו לקברות התאווה, או לחור הגדגד, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לקברות התאווה.

מקברות התאווה, לא ידעין אי ינטלו לחצרות, או לתרח, או לעציון גבר, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לחצרות.

מחצרות, נטלו לרתמה.

מרתמה, לא ידעין אי ינטלו לרמון פרץ, או לעברונה, או להרי העברים, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לרמון פרץ.

מרמון פרץ, נטלו ללבנה.

מלבנה, לא ידעין אי ינטלו לרסה, או לאובות, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לרסה.

מרסה, לא ידעין אי ינטלו לקהלתה, או למוסרות, ופקיד מדברנא דעמיה דינטלון לקהלתה.

מאמר הזה כי הוא נפלא מאד, חדא למה נסתפקו פעמים בעיר אחת, ופעמים בשתיים, ופעמים יותר. ועוד למה נסתפקו בנסיעתם מרעמסס לסוכות או לקהלתה או למוסרות, הלא לא קרב זה אל זה. וכיוצא בזה קשה גם על אינך עיירות.

ושמעתי מה"ה [מהמקובל האלקי] רבי יואל בעל שם נר"ו מזאמשט פירוש על פליאה הזאת ואמרת להביאו לדפוס, בהקדים מה שכתב בעל מ"א (מגן אברהם או"ח סימן תכח ס"ק ח) שאלו מ"ב עיירות הם נגד שם של מ"ב. והנה ארשום לפניך העיירות בצירוף השם הקדוש:

ביאור פלאי על המאמר הסתום מהמקובל האלקי רבי יואל בעל שם זי"ע

בספר "מפעלות אלקים" [בעילום שם לאחד ממקובלי ז'אלקווא, נדפס לראשונה בז'אלקווא שנת תפ"ה עם הסכמת רבי יואל בעל שם הנ"ל] (אות רח"צ) הביא מאמר זה **פסח** "זבח פסח" הנ"ל, והביא על כך ביאור נפלא בשם המקובל האלקי רבי יואל בעל שם, והנה הדברים בלשון קדשו:

"והנה בודאי נעלם מאתנו טעמו ונימוקו של הקדוש הנ"ל מה בצע באמירה זו. אמנם להבין

רעמסס א אנא	סוכות ב בכה	איתם ג גדולת	פי החירות י ימינך	מרה ת תתיר	אילם ץ צורה
ים סוף ק קבל	מדבר סין ר רנת	דפקה ע עמך	אלוש ש שגבנו	רפידים ט טהרנו	מדבר סיני ז נורא
קברות התאווה נ נא	חצרות ג גבור	רתמה ד דורשי	רמון פרץ י יחודך	לבנה כ כבבת	רסה ש שמרם
קהלתה ב ברכם	הר שפר ט טהרם	חרדה ר רחמי	מקהלות צ צדקתך	תחת ת תמיד	תרח ג גמלם
מתקה ה חסין	חשמונה ק קדוש	מוסרות ב ברוב	בני יעקן ט טובך	הר הגדגד ג גהל	יטבתה ע עדתך
עברונה י יחיד	עציון גבר ג גאה	קדש ל לעמך	הר ההר פ פנה	צלמונה ז זוכרי	פונן ק קדושתך
אובות ש שועתנו	עיי העברים ק קבל	דיבון גד ו ושמע	עלמה דבלתימה צ צעקתנו	הרי העברים י יודע	ערבות מואב ת תעלומות

ויש להעיר על דבר פלא, כי המלבי"ם הנ"ל מביא שנשאל לבאר מאמר זה של רבי שמשון, וביאר מעצמו ככל הביאור הנ"ל ולא הזכיר שהוא מרבי יואל בעל שם. כפי הנראה ראה המלבי"ם רק את מאמרו של רבי שמשון בספר "זבח פסח" שהביא את המאמר בלי שום ביאור, וזכה לכוון מעצמו הביאור שהביא ב"מפעלות אלקים" בשם רבי יואל בעל שם זי"ע.

ביאור נפלא של המקובל האלקי בעל "אמת ליעקב"

אלא שעדיין נשאר לנו להבין, מהו הקשר בין מאמר זה על מ"ב המסעות שנסעו ישראל לתיקון לעצור מגפה. אולם טעמו וראו כי טוב דברי המקובל האלקי רבי יעקב שאלתיאל ניניו בספר "אמת ליעקב" בסוף קונטרס "שפת אמת", שהביא מספר "מפעלות אלקים" את המאמר של רבי שמשון עם הביאור של רבי יואל בעל שם.

אה"ח 1234567

והוסיף לן ה"אמת ליעקב" מן דיליה לבאר, מדוע מאמר זה מסוגל לבטל את המגפה, על פי מה שגילה רבינו האריז"ל כי סיבת המגפה היא, משום שלא ביררו והעלו את ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות, ואלו הקליפות שלא נתבררו הן הן המכות את האדם במגפה, והנה הדברים בלשון קדשו:

"והנה שם [בספר "מפעלות אלקים"] כתב, דנעלם ממנו טעמו של הקדוש [רבי שמשון], מה בצע באמירה זו, ומה ענין זה לזה להיות סגולה קריאת המ"ב מסעות אלו להינצל מן המגפה, ולכאורה לפי הפשט ליכא שום רמז בזה. ולפי עניות דעתי נראה לומר טעם כעיקר לזה, בהקדם עוד דעל מה ועל מה סדרו מאמר זה בלשון תרגום, ולא תקנו לאומרם בלשון הקודש כמו שכתובים בתורה.

אמנם יובן בהקדים מה שכתב הרב הגדול מוה"ר חיד"א ז"ל בספר הקדוש נחל קדומים בפרשה זו, וז"ל ונקרא מסעות על שם שהיו

ובזה מפורש כוונת המאמר בקצרה. כד נטלו מרעמסס וכו', רצונו לומר שהם ידעו שהם מוכרחים ליסע לעיר שהיא נגד אות ב', אמנם לפי הציור המצויר לפניך תראה, כי סוכות נגד אות ב', וכן קהלתה גם כן נגד אות ב', דהיינו ב' של בט"ר צת"ג. וגם מוסרות נגד אות ב', דהיינו ב' של חק"ב, וזה לפי האמת שבא הציורי ברוח הקודש שיהיה כך. אמנם הם לא ידעו להכריע, רק זאת ידעו בהשגתם שמוטל עליהם ליסע לעיר שהיא נגד אות ב', על כן נסתפקו אם ליסע לסוכות, או לקהלתה, או למוסרות. מסוכות לא ידעו וכו', גם כן הולך וסובב על ציור הנ"ל.

ואודיעך בקצרה. איתם, חצרות, תרח, עציון גבר, הם נגד אות ג', על כן נסתפקו כי לא ידעו נגד איזה ג'. פי החירות, רמון פרץ, עברונה, הרי העברים, הם נגד אות י', על כן נסתפקו כנ"ל, כי יש בשם מ"ב ד' יודי"ן. וכן כולם על ענין זה, דוק ותשכח הכל, כי הם ידעו שמוכרחים ליסע כסדר השם הגדול מ"ב, וגם ידעו שכל עיר יש לה כח נגד אות המיוחדת לה, רק שנסתפקו מחמת שמצאו כמה אותיות שוות כדרך שכתבתי לך לעיל.

והנה מחצרות נטלו לרתמה בלי שום שאלה, והיינו כי ידעו שמוטל עליהם ליסע לאות ד' של נג"ד, וגם ידעו שלא נמצא בכל השם רק ד' אחת, לפיכך לא נסתפקו. וכן מרמון פרץ נטלו ללבנה בלי שאלה, כי ידעו שמוכרחים ליסע לאות כ', וידעו שלא נמצא עוד אות כ'. וכן לחרדה שהיא נגד אות ר' [נסעו בלי ספק], ואף שיש בשם מ"ב שתי רישי"ן, מכל מקום כבר היו בר' אחת נגד שם קר"ע דהיינו מדבר סין. עד כאן מה"ה [מהמקובל האלקי] כמוהר"ר יואל נר"ו בה"ה [בן המקובל האלקי] מ"ו אורי מזאמשט. והרואה יראה שנפתח לו בעזרת השם שער אמת ושער צדק, והוא האריך בענין זה יותר ויותר."

מלכי אדום דמיתו, וזה סוד אומרם ז"ל כל ישראל בני מלכים הם, וכאשר בתוך הבירורים יש קצת פסולת שלא הוברר, זה הפסולת נעשה ארס וסם המות הממית לאדם בזמן המגפה".

ומעתה מצינו טעם לשבח איך על ידי קריאת המ"ב מסעות, יכולה היא שתגן אלף המג"ן לינצל מדבר וממגפה, והוא דמאחר דחולי זה בא מכח שלא הובררו ניצוצי הקדושה, אם כן על ידי קריאת המ"ב מסעות אלו, שעל ידם עשו ישראל כמה בירורים, ועל ידי הקריאה מתעורר אותו הבירור מחדש, על דרך מה שכתב רבינו [האר"י] ז"ל בספר הכוונות, בכוונות אל נקמות ה' שאנו אומרים בכל יום בזמירות, דצריך לכיון לשאול נקמת יו"ד הרוגי מלוכה, ועל ידי זה מתעורר אותו הבירור שעשו היו"ד הרוגי מלוכה באותה שעה מחדש.

כן על ידי קריאה זו של מ"ב מסעות, מתעורר אותו הבירור מחדש, ומה גם על ידי כוונת השם מ"ב שהוא להעלות הבירורים, ועוד בה על ידי קריאת התרגום שגם הוא לברר, נמצא דיש לנו תלת סמכי קשוט כדי לעשות הבירור, וכיון דנעשה הבירור ממילא רווחא דניצול מהמגפה כיון דהא בהא תליא. זה נראה לפי עניות דעתי שהוא טעם נכון".

מסיעי"ן מסיעו"ת ומבררין ניצוצי הקדושות בין בדרך הילוכם ובין בחנייתם, והמסעות הם מ"ב כנגד שם מ"ב, וכל שם מ"ב הוא להעלות עד כאן. וכן כתב רבינו [האר"י] ז"ל בכמה מקומות, דאי אוצר החכמה שום עליית העולמות והבירורים אלא על ידי שם מ"ב הנזכר.

עוד נקדים מה שכתב רבינו ז"ל בשער המצוות (פרשת ואתחנן) בכוונת התרגום, שהתרגום הוא אחר שבקדושה והמקרא הוא הפנים, ונודע דהקליפות נאחזת באחור, וכוונת הקריאה היא כדי לברר שלא יתאחזו בקדושה, וכן כתב בשער הכוונות (דרושי הקדיש דרוש א דף טו טור ג) בכוונת קדיש דנתקן בלשון תרגום מטעם זה.

עוד נקדים מה שכתב רבינו [האר"י] ז"ל בשער הכוונות (תפלת השחר דרוש ג דף יג טור ד), והביא דבריו הרב משנת חסידים (במסכת תיקון המגפה) דחולי זה מבירורי ניצוצי הקדושה שלא נבררו כל הצורך, ואלו הקליפות שלא נבררו הם המכים במגפה לאדם בר מינן יע"ש.

[הנה הם דברי מהרח"ו ב"שער הכוונות" בשם רבו האריז"ל: "עוד יחוד אחר אמר לי מורי ז"ל לזמן המגפה בר מינן וזה עניינו. כבר הודעתך כי כל הנשמות של בני אדם הם ממה שמתברר מן ז'

